

gyak nevét *összevont* főnévnek nevezzük». Összevont mondatról hallott már a legtöbb gyermek az elemiben, könnyen meg is értette, mert hát «össze van vonva» stb., de hogy gondolna itt néhány útbaigazító szó nélkül a *concretra*? (Ennyita tanár is megmondhat. — A szerk.) Ugyancsak kiegészítésre szorúl az 58. lapon «a birtokos főnév» kifejezés is, melyről sem az előzményekben, sem itt nincs magyarázó szó téve.

Kiállítás, nyomás még megfelelőbb (különösen a papiroost értem), mint Badics könyvében.

Halász Nyelvtana méltó kiegészítője Badics könyvének s vele iskolai nyelvtanirodalmunk szintén csak nyert. Várva-várjuk mielőbbi teljes egybeforradásukat.

Nagyvárad.

DEMEK Győző dr.

Deutsche Zeitschrift für ausländisches Unterrichtswesen.

Herausgegeben von *Dr. J. Wychgram*. Lipese, R. Voigtländer. Évenkint 4 nagy füzet jelenik meg. Egynek-egynek az ára 2 márka 50.

A múlt ősszel indult meg ez a folyóirat, a melyben bizonynyal örömmel lapozgat a pädagogia minden igaz barátja. Mert változatos képekben tárulnak fel lapjain Európa és Amerika minden országának nevelési és oktatási törekvései. A folyóiratnak mindenfelé megvannak a maga munkatársai, s mindegyik siet hosszabb-rövidebb cikkben hírt adni arról, hogy mi történik náluk. Így tehát e lapot méltán nevezhetjük a Magyar Pädagogia kiegészítő részének, mert ez, ámbár, nem zárkózik el a külföld pädagogiai mozgalmai elől sem, első sorban mégis hazai anyagot hazai módon tárgyal. Kívánatos tehát, hogy e Zeitschriftnek akadjanak nálunk is olvasói, de munkatársai is, a kik pl. megakadályozzák azt, hogy a mi ügyeink az Ausztria dolgaival egy köpönyeg alatt tárgyalatassanak. A 2-dik füzetben ugyanis Österreich-Ungarn közös cím alatt találjuk az osztrák népiskolai statisztikát, a német nyelv tanításának eltörlését a budapesti népiskolákban és a felső kereskedelmi iskolák újjászervezését. Hogy ez utóbbi kis cikkben kizárólag a *magyar* kereskedelmi iskolákról van szó, azt csak a beavatott tudja. Nem kétkedünk, hogy a lap szerkesztője szívesen fog külön rovatot nyitni a magyar tanügynek, ha tévedésére figyelmeztetik munkatársai.

Az eddig megjelent két füzet tartalmából kiemeljük a következőket: Svájcz tanügye, Az École Normale Supérieure Párisban; Coëducation; A nevelés jelen állapota Angolországban; A legújabb mozgalmak a tanügy terén Észak-Amerikában; A kéz és szem képzése Franciaországban; A nő helyzete az angol egyetemeken. Mindegyik cikket olyan ember írta, a ki a vázolt viszonyokkal teljesen tisztában van, mert

közöttük él. Van mindegyik füzetnek, kisebb cikkeknek szánt bő rovata s azonkívül állandó szemlében kíséri figyelemmel a jelentékenyebb államok tanügyeit. Becses a folyóirat könyvismertető és könyvfelsoroló rovata. A 3-dik füzet áprilisban jelenik meg.

DR. SCHACK B.

VEGYESEK.

— A vegyes ajkú vidékek gymnasiumaiban a növendékeknek többé-kevésbé hiányos jártassága a magyar tannyelvben rendkívül megnehezíti, sok esetben jóformán lehetlenné teszi a tanítást, főleg az I. és II. osztályban. E súlyos akadály teljes elhárítása csupán előkészítő osztályok föllállításától várható, és a hol a tanügyi kormány addigelé ily osztályt létesített, a tanítás menete és eredménye az I. és II. osztályban mindenütt tetemesen javult. Egy másik nagy nehézség, mely a kérdéses iskolákban többszörösen érezhető, a megfelelő tankönyvek hiánya, illetőleg a meglévő iskolakönyvek hasznavehetetlensége. Ez iskolák szükségleteinek sehogysem felelnek meg első sorban a rendelkezésre álló magyar nyelvtanok és olvasókönyvek, mivel a magyar nyelv teljes ismeretét teszik föl és e szempontból tárgyalják (rendkívül részletesen és elvontan) a nyelvtant és állítják össze a (nyelv és stíl tekintetében igen nehéz) olvasmányokat; de a földrajzi tankönyvek sem, melyek rendszerint túlságosan nagy anyagot ölelnek föl és ezt az anyagot rengeteg műszóval, igen nehézkes előadással tárgyalják. Első sorban e tankönyvek ügyében volt f. é. márczius 7-én a vallás- és közoktatásügyi minisztériumban szűkebb körű értekezlet, melyben Klamarik János miniszteri tanácsos elnöke alatt Cherven Flóris, Fináczy Ernő, Heinrich Gusztáv, Hoffmann József minisztr. titkár, Jancsó Benedek, Riedl Frigyes és Simonyi Zsigmond vettek részt. A bizottság egyhangúlag kívánatosnak, sőt szükségesnek mondta, hogy a vegyes ajkú vidékeken lévő gymnasiumok alsó osztályai számára mindenek előtt magyar nyelvkönyv és földrajzi tankönyv készüljön, melyek a tanterv megszabta, de a leglényegesebb dolgokra szorított anyagot könnyű és egyszerű nyelven, módszeres földolgozásban tartalmazzák. Különösen fontos, hogy a magyar nyelvkönyv magában foglalja, mint szerves egészet, a nyelvtant, a gyakorló- és olvasókönyvet, és hogy ennek anyaga úgy legyen földolgozva, hogy a tanuló lehető gazdag (az osztály egyéb tananyagára is kiterjedő) szókincset, kellő tájékozottságot a nyelv alakjaiban, és lehető gyakorlottságot a nyelvnek szó- és írásbeli alkalmazásában szerezhesen, — természetesen a tanterv követelte tartalmi szempontnak eshetőleg megszorításával, de minden esetre föláldozása nélkül. A földrajzi